

Egzamin ósmoklasisty 2023 i 2024

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 lipca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220001591>

opracowanie: Katarzyna Strunk

Termin

- 23.05.2023 r.
  - w 2024 r. – maj
  - 120 minut (albo 180 minut dla uczniów z dostosowaniem)
-

Liczba punktów do zdobycia

- Razem: 45 p.
- I część arkusza: ok. 20 zadań opartych na dwóch tekstach za 25 p. – w tym ok. 50% to pytania otwarte,
- II część arkusza: 20 p. za wypracowanie

Wypracowanie

- do wyboru dwa tematy: **rozprawka** lub **opowiadanie z dialogiem (twórcze, odtwórcze)**,
- nie będą narzucone lektury, do których uczeń będzie musiał się odwołać – to uczeń sam dobierze sobie lektury, które pasują do tematu pracy,
- jeśli w poleceniu będzie napisane „odwołaj się do lektury obowiązkowej”, to uczeń musi wybrać coś z listy lektur obowiązkowych,
- jeśli w poleceniu będzie napisane „odwołaj się do lektury obowiązkowej i innego utworu literackiego”, to uczeń może przywołać lekturę obowiązkową i lekturą uzupełniającą albo dwie lektury obowiązkowe.

Tematy wypracowań

➤ ROZPRAWKA, NP. :

- *Napisz rozprawkę, w której rozważysz, czy doświadczenia życiowe bohaterów literackich mogą być pouczające dla czytelników. Odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej i innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.*

Tematy wypracowań

- **OPOWIADANIE TWÓRCZE, NP.:**
- *Wyobraź sobie, że spełniło się marzenie jednego z bohaterów lektury obowiązkowej. Opowiedz o tym, wykazując się znajomością wybranego utworu. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.*

Lektury obowiązkowe

Lektury obowiązkowe na egzaminie ósmoklasisty w 2023 r. i 2024 r.:

- 1) Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*;
- 2) Aleksander Fredro, *Zemsta*;
- 3) Jan Kochanowski, wybór fraszek i trenów, w tym tren VII i VIII;
- 4) Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*;
- 5) Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona*, *Śmierć Pułkownika*, *Świtezianka*, *Dziady część II*, *Pan Tadeusz* (całość);
- 6) Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*;
- 7) Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, *Latarnik*;
- 8) Juliusz Słowacki, *Balladyna*;
- 9) wiersze wybranych poetów.

Lektury obowiązkowe cd.

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową), do których również można się odwołać

Klasy VII i VIII

Jan Kochanowski, *treny I, V*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*

Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

Lektury uzupełniające

wybrane przez nauczyciela, np.

- Eric Emmanuel Schmitt „Oskar i pani Róża”
- Nancy Horowitz Kleinbaum „Stowarzyszenie Umarłych Poetów”
- Ernest Hemingway „Stary człowiek i morze”

Jak powtarzać lektury?

➤ motywami:

- ❖ przemiana,
- ❖ patriotyzm, miłość do ojczyzny,
- ❖ miłość,
- ❖ przyjaźń,
- ❖ budowanie hierarchii wartości,
- ❖ konflikt, kłótnie, niezgoda,
- ❖ rola literatury,

poświęcenie,
rodzina,
wina i kara,
władza itp.

Jak powtarzać lektury?

- **szczegółowo bohaterów literackich:**
- wygląd zewnętrzny,
- przeszłość,
- cechy charakteru,
- zainteresowania,
- styl życia.

Jak powtarzać lektury?

- dobrze znać przebieg wydarzeń w utworze:
- często trzeba ułożyć wydarzenia chronologicznie, np.:

Zadanie 5. (0–2)

Na podstawie całego utworu *Zemsta* ułóż poniższe treści zgodnie z porządkiem chronologicznym. Wpisz litery A, B, D, E w kratki we właściwej kolejności.

- A. Przybycie Papkina do domu Cześnika.
- B. Decyzja Cześnika o ślubie Wacława i Klary.
- C. Przyjęcie przez Podstolinę oświadczyn Cześnika.
- D. Zakończenie konfliktu między Cześnikiem a Rejentem.
- E. Plany Rejenta dotyczące małżeństwa Wacława z Podstoliną.

Co oprócz wypracowania trzeba umieć pisać?

- zaproszenie
- ogłoszenie
- streszczenie
- pytania do tekstu
- argumenty

Środki stylistyczne na egzaminie

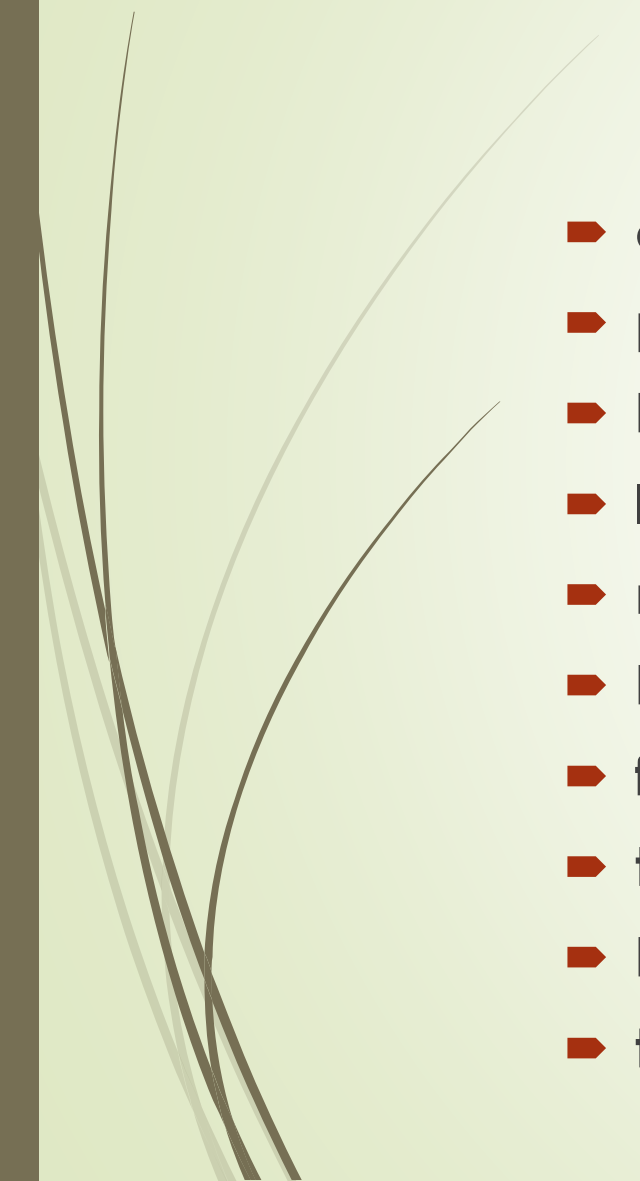
- należy umieć wskazać w tekście oraz określić funkcje:
- porównania,
- przenośni,
- epitetu,
- wyrazu dźwiękonaśladowczego,
- neologizmu,
- inwokacji,
- symbolu,
- alegorii.

Rodzaje literackie

- Znajomość określania cech charakterystycznych i przypisywanie utworu z arkusza do:
- **epiki**,
- **liryki** (wers, strofa, rym, rytm, refren, wiersz rymowany i nierymowany=biały),
- **dramatu** (akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog)

Gatunki literackie

- opowiadanie
  - powieść
  - baśń
  - legenda
  - mit
  - **komedia** (też rodzaje komizmu: postaci, słowny, sytuacyjny)
  - fraszka
  - tren
  - ballada
  - tragedia
-

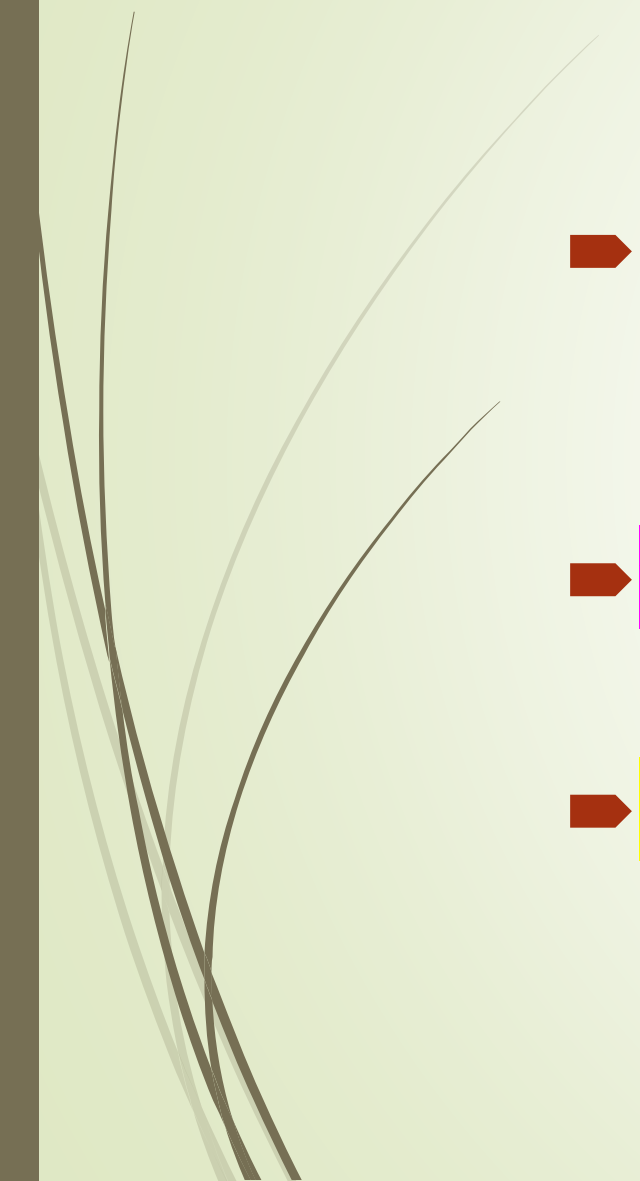

Inne teksty kultury

- interpretacja obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii,
  - znajdowanie w tekstach współczesnej kultury popularnej (filmach, komiksach, piosenkach) nawiązań do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.
-

Gatunki dziennikarskie

- Określanie podstawowych cech:
  - **wywiadu,**
  - **artykułu** (tytuł, lead, śródtytuł)
-

Gramatyka

- **CZĘŚCI MOWY:**
- rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik
- określanie w tekście: przypadka, liczby, osoby, czasu, rodzaju
- poprawne stopniowanie przymiotnika i przysłówka
- imiesłowy (rodzaje, odmiana, tworzenie, poprawne stosowanie imiesłowowego równoważnika zdania, przekształcanie go na zdanie złożone i odwrotnie)

Gramatyka

- ▶ **CZĘŚCI ZDANIA:**
- ▶ podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik (bez rodzajów)
- ▶ zdanie oznajmujące, rozkazujące i pytające
- ▶ rozpoznawanie zdania pojedynczego (rozwinętego i nierozwinętego), równoważnika zdania, zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie, wielokrotnie złożonego
- ▶ przekształcanie zdania pojedynczego w złożone i odwrotnie, zdania w równoważnik zdania i odwrotnie
- ▶ przekształcanie mowy niezależnej w zależną i odwrotnie

Gramatyka

- ▶ **SŁOWOTWÓRSTWO:**
- ▶ wyraz podstawowy i wyraz pochodny
- ▶ wskazywanie w wyrazie pochodnym podstawy słowotwórczej i formantu
- ▶ funkcje formantów
- ▶ realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu
- ▶ rodzina wyrazów, rdzeń, wyrazy pokrewne
- ▶ treść i zakres znaczeniowy wyrazu
- ▶ tworzenie wyrazów złożonych

Style funkcjonalne

- Styl potoczny
  - Styl urzędowy
  - Styl artystyczny
  - Styl naukowy
  - Styl popularnonaukowy
  - Styl publicystyczny
-

Ortografia i interpunkcja

- znajomość podstawowych zasad ortograficznych (pisownia rz, ż, ó, u, ch, h, wielka i i mała litera, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy)
- kropka, przecinek, znak zapytania, cudzysłów, dwukropek, nawias, znak wykrzyknika
- znajomość pisowni nazw własnych i pospolitych